

Председник Међународног суда правде у Хагу Хисаши Овада саопштио је закључак Суда да декларација о независности Косова не крши опште међународно правне норме, али је приметио да резолуција 1244, као лекс специјалис, чини део међународних правних норми, које се морају имати у виду.

Овада је, износећи саветодавно мишљење, саопштио да расправа о праву на самоопредељење или „нужну сецесију“ од постојеће државе нису у домену расправе пред Међународним судом правде, јер излазе изван оквира питања које је поставила Генерална скупштина УН.

Међународни суд правде објавио је саветодавно мишљење о питању „да ли је једнострана декларација о независности Косова коју су прогласиле привремене косовске институције самоуправе у сагласности са међународним правом“, које је пред њега поставила Генерална скупштина УН 10. октобра 2008. године, на иницијативу Србије.

Међународни суд правде изјаснио се да је надлежан за давање саветодавног мишљења о једнострано проглашеној независности Косова, на основу захтева из резолуције Генералне скупштине Уједињених нација.

Овада је изјавио да питање о томе да ли је проглашење независности Косова у складу са међународним правом спада у правна питања, у складу са статутом суда и Повељом УН.

Овада је објаснио да је питање које му је постављено јасно и конкретно и гласи - да ли је или не проглашење независности Косова у складу с међународним правом.

То, према његовим речима, не значи да суд треба да се бави питањем последица посебно не да ли је Косово постигло државност.

Суд се такође не бави питањем валидности признавања независности Косова која су се догодила у међувремену, рекао је Овада .

„Суд се неће водити политичким мотивима, нити га интересују политичке импликације. Суд има правну надлежност да одговори Генералној скупштини УН са саветодавним мишљењем и питање Генералне скупштине је јасно формулисано”, прецизирао је Овада.

Он је рекао да се Савет безбедности Уједињених нација бавио ситуацијом на Косову десет година пре захтева Суду да се изјасни о независности Косова - сам Суд бавио се ситуацијом на Косову од марта 1998. године.

Овада је подсетио да је 10. јуна 1999. године Савет безбедности донео резолуцију 1244, која је дозволила успостављање међународног војног присуства и цивилне мисије.

Резолуција је успоставила правни оквир, а Савет безбедности је добијао од УНМИК периодичне извештаје о ситуацији на Косову.

Од 2000. године до 2008. године одржано је 29 седница Савета безбедности о ситуацији на Косову.

Саветодавно мишљење није обавезујуће за државе, али ће, како су оценили стручњаци, имати велику правну, али и политичку и моралну тежину.

Велико интересовање

Главна судница Међународног суда правде испуњена је готово до последњег места.

Поред српске делегације на челу са министром иностраних послова Вуком Јеремићем и делегације из Приштине, међу заинтересованим слушаоцима у „великом холу“ (главна судница) су и представници свих пет сталних чланица Савета безбедности, као и Генералне скупштине Уједињених нација.

Према речима секретара суда Андреја Поскакухина, ово је највеће интересовање које се памти у историји тог органа Уједињених нација.

Он је додао да је акредитовано је 96 новинара камермана и фотографа водећих светских медија, као и још 60 заинтересованих представника разних организација.

Процес од седам месеци

На одлуку се чекало дуже од седам месеци, од децембра прошле године, када је у Међународном суду правде одржана вишедневна расправа, у којој је мишљење о проглашењу независности Косова изнело 29 делегација.

Оцену да је проглашење независности Косова у супротности са међународним правом изнеле су Србија, Кина, Русија, Шпанија, Румунија, Кипар, Аргентина, Бразил, Вијетнам, Боливија, Венецуела, Азербејџан и Белорусија.

Супротан став су, уз косовске представнике, имале Сједињене Америчке Државе, Велика Британија, Француска, Немачка, Холандија, Аустрија, Норвешка, Данска, Финска, Бугарска, Хрватска, Албанија, Јордан и Саудијска Арабија.

Представник Бурундија је оценио да ће Косово наставити да постоји као ентитет, без обзира на одлуку Међународног суда правде.

Косово је 17. фебруара 2008. године прогласило независност, коју је од тада признало 69 држава.

Две и по године од једностраног проглашена независности

У преамбули Устава Србије пише да су Косово и Метохија саставни део Србије.

„Полазећи од државне традиције српског народа и равноправности свих грађана и етничких заједница у Србији, полазећи и од тога да је Покрајина Косово и Метохија саставни део територије Србије, да има положај суштинске аутономије у оквиру суверене државе Србије и да из таквог положаја Покрајине Косово и Метохија следе уставне обавезе свих државних органа да заступају и штите државне интересе Србије на Косову и Метохији у свим унутрашњим и спољним политичким односима, грађани Србије доносе Устав”, пише у највишем законодавном акту Србије.

До противуставне сецесије Албанаца дошло је осам година након што су НАТО снаге 1999. године, без дозволе СБ УН напале СРЈ, односно Србију да би потом на Косово и Метохију ушле међународне снаге (Кфор) и била заведена привремена Управа УН над покрајином (УНМИК).

Доласку међународних снага претходило је потписивање војно-техничког споразума у Куманову 9. јуна 1999. године, чиме је означен крај НАТО бомбардовања. СБ УН је 11. октобра 2005. донео одлуку о преговорима власти у Београду и Приштини на основу Резолуције 1.244 којом је Косову и Метохији гарантована суштинска аутономија.

Директни преговори, уз посредовање специјалног изасланика Мартија Ахтисарија, почели су 20. фебруара 2006. године у Бечу, а потом је Ахтисари сачинио план и 7. фебруара 2007. предао га председнику Србије Борису Тадићу.

Декларација којом су Албанци једнострано прогласили независност Косова усвојена је 17. фебруара 2008. акламацијом у привременој скупштини којој нису присуствовали српски посланици, нити шеф Привремене управе УН и командант Кфора.

Дан касније, једнострану одлуку привремене скупштине о независности Косова, признало је осам земаља, а први је то учинио Авганистан, затим САД, Француска, Албанија, Турска, Велика Британија и Сенегал.

На захтев власти у Београду 8. октобра 2008. Генерална скупштина УН је покренула расправу пред МСП о томе да ли је једнострано прокламована сецесија у складу с међународним правом.

Скупштина Србије је одмах одржала хитну седницу на којој су посланици потврдили ранију одлуку Владе о поништавању противуставне сецесије, а шеф српске дипломатије Вук Јеремић је повукао амбасадоре из земаља које су признале независност КиМ.

(Агенције)